

Rīts: *Pirmdiena, 22. jūlijs, 1935*

Uguns augstākā Latvijas kalnā

Gaiziņkalns paceļas apkārtņē, kur pat viszemākā vieta augstāka par Rīgas Pētera baznīcas torni. Tā ir skaistā Vidzemes augstiena — Viesiena, Vestiena, Bērzaune.

Gaiziņu no visām pusēm lenc un loko mazāku kalnu — Bākūžu, Bērzu, Ķeļenu. Tiem uz pleciem un mugurām sakāpušas eg-ļu, ozolu un bērzu birzis. Savos klēpjos šie kalni tur ezerus zilus, mierīgus un zivotus. No tāliene Gaiziņš liekas kā milzīga, ait-āda* cepurē galva, kas iegrimusi zemē līdz degunam. Kalna virsotnē, viņa pierē, neliels laukums; tur notiek zaļumballes. Zemāk krūmi, koki, kas pa daļai aizklāj skatu uz visām pusēm.

Vienā laukuma malā piemiņas akmenis. Valsta prezidenta A. Kvieša apmeklējumam, laukuma vidū jaunais skata tornis, nesen atklātais.

Jaunais skatu tornis nav neko augstāks par veco, tikai ļoti ērts un stabils; viņā var uzkāpt pat divus gadus vecs puika. Vecais tornis bija derīgs vairs tikai cirkus māksliniekiem un vējam, kas nāk no Latgales, apmet torņa lodzīgajos spraišļos kūleni un ielec tuvākā ezerā nomazgāt muti.

Katru vakaru Gaiziņa tornī deg vietuļa rāma uguns. Skaidros vakaros, kad debesis zvaigžņotas un zilas, šo augsto, sarkano ugunsziedu pieņem zvaigznes savā pulkā un tad viņa tur spulgo kā tumšsarkana neļ-ķe starp sārtām meža rozēm zilgmes zilajā samta paklājā.

Lietainos vakaro* viņa vienīgā pacēla tumšajās bezgalības dūmakā*, kā ceļvede, kā mūžīgā uguns un atbalsts zemei un cilvēkiem.

No Gaiziņa torņa acij un sirdij paveras brīnišķīgs skats. Bezgalīgi meži miglu un tālumu tīti, ezeri, kuru dzelmēs guļ zvaigznes, zaļi kalni un starp tiem ceļi, kā rindā, cits pie cita salikti balti dvieļi, no mājas uz māju un arvien tālāk, tālāk. Zemnieku mājas starp mežiem un ezeriem kā smaršaini baraviku puduri. Mežu gali viņas šūpo, kalni ar savām mugurām ceļ tās tuvāk debesīm un pļavu smaršas klāj viņu jumbus ar ziliem plīvuriem.

Jā, Gaiziņtornī stāvot, ar seju pagriežas pret Latgali, tad tālumā uz kreiso pusi redzama Madona, uz labo Pļaviņas. Naktīs šis abas jaunās pilsētas ar savām ugunīm izliekas kā ceļmalā nosviests spīdošs jāņ-tārpiņu bars, bet debesis virs viņām vizmo kā pāva aste.

Ja skatu paver pret jūras pusi, sāļš, dī-vains gaiss sitas sejā. Tāluma dūmakās dažreiz iezīmējas Zilais kalns. Tuvāk, kfi dzeltena plauksta pilna māju, druvu un me-žu, smaida pretim Piebalgas līdzenums ar savu augstāko kalnu — Brežģi. Blakus Ērg-ļi, Ogre. Bet visam tam pāri strāvo un lidinās zilā bezgalība, kas kopā ar Latvijas jaukumu tur visu dvēseli liegās, dīvainās trīsās.

Tagad katru dienu Gaiziņu apmeklē tū-risti no visām Latvijas malām, visvairāk gan pilsētnieki. Kāpj augstajā tornī gan pulciņos, gan pa vienam, lai vērstu skatu uz Latviju no viņas visaugstākās vietas. Un nāk no tā lejā tāluma pierasoti, vēju izšū-poti, ar jaunu sirdi.

Tuvākā stacija Gaiziņam — Mārciena. No viņas labs, sauss lielceļš cauri Bērzaunei noved līdz Gaiziņa pakājei, viņa plašumam un vientuļai ugunij debesīs.

Esi sveicināts, zilais Gaiziņ, tu — Latvijas augstākā piere, esi sveicināts no vi. šiem, kas pie tevis jau bijuši un kas vēl nāks! Sveicināts!